

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Bun de imprimat

PREOTUL ȘI CARTEA

Este îndeobște cunoscută a-leasa grijă precum și străduința neșovăelnică a Prea Sfințitului nostru Episcop Nicolae pentru răspândirea neobosită a slovei și învățaturii creștine. Dela începutul activității Sale și până astăzi, numărăm peste două decenii de muncă neostoită cu abundente risipiri de suflet și cunoștințe — isvorite din cel mai curat entuziasm apostolic, pentru o lume mai creștină și mai ales pentru un cler pregătit la înălțimea cerințelor vremii.

„Nu vrem să facem din preoțimea noastră o tagmă de filozofi — tobă de carte, ca să... raționalizeze credința, să construiască religia (un lucru absurd!), ci-i cerem cultură filozofică pentru a câștiga putința de a vedea în adâncul marilor probleme și de a distinge ceea ce este bun, permanent din învălmășagul curentelor cari se încrucșează în viața noastră socială. Altfel, cu mijloacele unei culturi câștigate din gazete și călindare cu greu va putea duce înspre bun sfârșit marea operă de îndrumare sufletească a satelor și în parte, a orașelor noastre.“ (P. S. S. N. Colan: Revista Teologică Nr. 7—1922).

Fără îndoială că școala teologică a evadat demult din scoarțele strâmte ale Molitvelnicului, având posibilitatea de a pregăti suflete râvnitoare spre apostolat, caractere pauline, preoți, cu a-dânci cunoștințe teologice și largi orientări științifice. Pentru că în orice vreme: „Activismul Bisericii este în directă funcție de pregătirea științifică și entuziasmul misionar al clerului, care trebuie să devină tot mai mult o adevărată armată a mântuirii“. (P. S. S. N. Colan: Rev. Teol. Nr. 1—1926).

Am citat înadins aceste fragmente: directive adânc grăitoare din vastele preocupări ale profesorului de odinioară întru formarea clerului și, le consider suficiente pentru ca ele să tâlmăcească limpede grija de căpetenie a Ierarhului de azi, de a

ne face slujba deplin — ținând mereu aprins darul ce ni s'a dat prin punerea mâinilor, precum și dorința excesivă de a înmulți talantul cunoștințelor ce l-am primit din râvna profesorilor, pe băncile școlii.

De aici și deosebita atențiune ce Episcopul-cărturar o dă — în vizitațiile canonice — bibliotecilor parohiale și personale ale preoților. Iar importanța lor, de totdeauna și mai ales de acum, când ridicarea satelor nu mai e problemă ci realitate vie, este indispensabilă. Preotul în noua orânduire a Țării este dinamul creator de forțe spirituale, culturale și sociale în sens creștin. Și 'n fața atâtor atribuțiuni și datorii, de sigur că, fără o acumulare sistematică de cât mai multe cunoștințe și aprofundări ce trec dincolo de cadrul studiilor de specialitate — preotul rămâne într-o jenantă inferioritate. Ignoranța, născându-se nu s'a bucurat de apajul scuzei...

Dar pentru a face față în mod fericit nouilor îndatoriri, în primul rând ni se cere să fim acasă în specialitatea noastră. Suntem singura tagmă care nu mai cunoaștem emoțiile examenelor după ce am isprăvit școala cu toate că, problema aceasta a făcut parte nu odată din punctele esențiale viu discutate în mai multe congrese a preoților misionari. Și nu fără motive. Înviorarea pastorației și stimularea clerului pentru dragostea de carte numai prin conferințe tractuale și cercuri pastorale — nu ajung în toate cazurile la rezultatul dorit.

De sigur că preotului i se cere să fie „ostenitor în cuvânt și întru învățatură“, însă aceasta justă îndrumare paulină presupune cunoașterea amănunțită a Sf. Scripturi și tâlcuirea corectă a ei: muncă zădarnică fără un comentariu autorizat alături de Biblie. Căci iată ce spune un distins profesor de teologie: „Pentru ca predicatorul să se resimtă în propoveduirea lui de

„puteré“ și de „Duh Sfânt“, trebuie să citească și să mediteze continuu Sf. Scriptură; să adâncească textul ei cu ajutorul unui comentariu și să se familiarizeze cu exegeza omiletică adică să-și lămurească textul scripturistic în legătură cu problemele vieții religioase practice. Exegeza omiletică se bazează firește pe datele exegeziei științifice; dar ea izvorește mai ales din ceea ce vom numi intuiție biblică și pe care o câștigăm prin citirea zilnică a Sf. Scripturi.“ (Gr. Cristescu: „Un capitol de pimenică ortodoxă“ p. 7—8). Fără a mai insista asupra acestei cerințe pusă la punct cu verva și competența bine cunoscută a redactorului Revistei Teologice (Nr. 11—12 1938) în articolul „Lectura biblică și comentariul“.

O altă carte, de utilitatea și necesitatea căreia nimeni nu se îndoiește, este *Enciclopedia Teologică*. Despre golul ce lipsa acestei cărți îl lasă în literatura noastră bisericească, precum și pentru o mai grabnică alcătuire și tipărire a ei — dând chiar și unele sugestii — am scris în „Renașterea“ Nr. 2 din anul trecut.

Nu încerc aici să disec motivele pentru cari nu sunt multe acele biblioteci parohiale sau personale, în care preotul să poată găsi tot ceea ce-i trebuie pentru a evita din vreme așa zise „rustificare“ precum și pentru a fi oricând la înălțimea misiunii ce i se cere îndeosebi astăzi.

Pentru o remediere în parte a răului — căci el există și se resimte — propun celor în drept: o selecționare minuțioasă a tuturor cărților de strictă necesitate unui preot, publicarea lor în „Renașterea“ pe lângă obligațiunea noastră de a le cumpăra și ispiti, cu vreme și fără vreme.

Pr. DIODOR TODEA

„Pentru ce se întărită
popoarele și neamurile cu-
getă deșertăciuni?“

Psalmii 2, 1,

„Luați învățatură, ca
nu cumva să se mânie
Domnul.“

Psalmii 2, 11.

EVANGHELIA

Ioan 12, 1—18.

A vieții cu Hristos înseamnă a ne lepăda de pământeasca grijă a lui Iuda cel purtător de pungă și a spăla dumnezeieștile picioare, care s'au ostenit pentru mântuirea noastră, cu mirul binemirositor al recunoștinței, ca Maria.

A vieții cu Hristos înseamnă să prefacem sufletele noastre în sfânt pământ al făgăduinții, în care se naște, propoveduește, face minuni, pătimește, se jertfește, moare și învie Mântuitorul.

Este și o Duminică a Floriilor de ordin sufletesc, când împăratul cel fără de moarte își face marea intrare în Ierusalimul sufletelor omenesti. Fiecare suflet trebuie să fie o cetate cucerită de Mântuitorul; în fiecare suflet începutul împărăției lui Dumnezeu se face prin sărbătoreasca intrare a lui Hristos.

Osana celui ce vine întru numele Domnului.

Intrarea lui Iisus în Ierusalim e cel mai vădit contrast cu ceea ce „duhul lumii acesteia“ concepe ca intrare triumfală a unui împărat într-o cetate cucerită. Marii cuceritori își dobândesc faima cu sabia și în drumul lor sunt precedați de îngrozitoare vești despre schingiurări și omoruri. Sabia duhului a băgat spaimă în dușmanii Mântuitorului și vești despre bolnavi tămăduiți și morți înviați i-au pregătit calea. În locul calului alb un mânz de azin, în locul purperei o simplă cămașă de în, în locul mândrilor generali câțiva pescari umiliți. Iar întâmpinarea s'a făcut de cei ce nu aveau altă nădejde, decât pe Dumnezeu.

Totuși n'a existat în istoria omenirii o intrare triumfală de o importanță mai mare, ca aceea a Mântuitorului în Ierusalim. În locul atâtor împărății fantome, cari au pretins hecatombe de morți fără să îndrepte cu ceva viața omenească, atunci a luat ființă împărăția duhului. O nouă concepție de viață și o nouă directivă a cursului istoriei a început atunci.

Intrarea lui Iisus în Ierusalim înseamnă biruința credinței, a smerenției și a blândeței.

În Duminică Floriilor aceste virtuți să-și facă intrarea în sufletele creștine. Atunci o nouă împărăție va lua ființă în lume: a păcii și bunei înțelegeri.

I. G

CONFERINȚA

d. Dr. I. Mateiu, Rectorul Academiei Comerciale DESPRE ANGLIA

Joi, 23 Martie a. c., dl Dr. Ion Mateiu, Rectorul Academiei Comerciale, a ținut în aula Academiei o captivantă conferință, comunicând publicului o serie de impresii personale despre Anglia.

După o scurtă introducere, dl Dr. I. Mateiu descrie călătoria sa până la *Ostende*, arătând primele impresii și contacte cu civilizația britanică.

Descrierii călătoriei îi urmează prezentarea a o serie de aspecte ale vieții englezești, aspecte caracteristice ale acestui popor așa de deosebit de orice cunoaștem noi pe continent.

Ceea ce îl isbește mai puternic pe scepticul continental este religiozitatea engleză. Rugăciuni comune dimineața și seara în pensiunile particulare, rugăciuni pentru pacea lumii, — conferențiarul era în Anglia în timpul crizei din Septembrie, — rugăciuni pentru misionari, etc.

Acest profund sentiment religios se exteriorizează prin cele peste 1600 de biserici. Unele dintre ele sunt covârșitoare: *Westminster Abbey*, o perlă a arhitecturii gotice, care adăpostește, printre morminte de regi și oameni iluștrii, și osemintele sacre ale soldatului necunoscut. *St. Paul's* cea mai mare biserică din Anglia, nemuritoare capo-d'operă a genialului arhitect *Wren*. Ea este zidită în stilul renașterii italiene.

În Anglia instituțiile de binefacere fac adesea apel la obolul public, adunând pe această cale mii de lire.

Mai departe dl Dr. I. Mateiu descrie măsurile de precauție luate de autoritățile Marelui Britannie în preajma crizei din Septembrie. 8 linii de metro subteran au fost transformate în adăposturi, milioane de măști împărțite gratuit populației, iar elevii școlilor începuseră a fi evacuați, în frunte cu 3000 de copii orbi.

Ocupându-se de importanța opiniei publice în Anglia, arată că în

Marea Britanie, nu ziarele formează curente de opinie publică, ci cetățenii determină atitudinile presei prin scrisorile pe care le adresează redacțiilor gazetelor.

Intrunirile din *Hyde-Park*, un fel de Forum Romanum, sunt arhicunoscute și formează supapa de siguranță a Angliei.

Politeța și serviabilitatea englezilor sunt uimitoare. Dacă nu te mai poți orienta în imensul labirint londonez, englezul este în stare să te conducă până la locul pe care-l cauți, părăsindu-te zâmbitor cu un „thank you“. Tot el îți mulțumește pentru că i-ai dat prilejul să-ți facă un serviciu!

„Policeman“-ul, în uniformă lui neagră, domină strada ca un dictator, îndrumând cu autoritate, măestrerie și distincție cea mai fantastică circulație din lume.

Viața comercială a Londrei este clocotitoare. Englezul, potrivit dictonului „manierele și banii fac un gentleman“, caută să câștige atât purtări alese cât și bani.

Comerțul englez se bazează pe cinste. Cinste dusă până la cele mai exagerate limite. Loial față de concurent, onest față de client, iată lozincile comerciantului englez.

Vorbind despre parlament, dl Dr. I. Mateiu descrie minunata clădire, care a costat 3 milioane de lire, aproape 6 miliarde Lei. Stilul ei este gotic, de o bogăție fără pereche, atât la exterior cât și în interior. Arta și luxul se întrec în realizări concepute numai de gustul și confortul lorzilor. Palatele regale sunt impresionante. *Buckingham Palace* atrage lumea prin fastuoasa schimbare a gărzii. Aceeași paradă se face la *St. James Palace* sau la *White Hall*.

Alături de *White Hall* sunt clădirile guvernului, cu celebra *Downing Street*, unde este reședința premierului britanic. Spre această mică stră-

duță se îndreaptă toți ochii cetățenilor britanici și streini, așteptând intervenția menită de a salva pacea lumii.

Cenotaful (mormânt gol) se ridică în mijlocul străzii, spre a comemora morții Imperiului din timpul războiului.

Conferențiarul descrie bogăția fără pereche a lui *British Museum*. Se pot vedea o bibliotecă cu peste 6 milioane de cărți, piese neprețuite ca frizele dela Parthenon, fragmente din Templul Dianei dela Efes, mausoleul din Halicarnas una din minunile lumii antice, etc. Impresionant este corpul vitrificat și perfect păstrat al unui om blond din epoca neolitică, deci vechiu de aproape 10.000 ani.

Alte piese rare de egal interes, pot fi admirate la „British Museum“ ca pergamentul original al faimoasei *Magna Charta* din 1215, piatra dela Rosetta, care a permis descifrarea hieroglifelor. *Codex Sinaiticus*, manuscris din sec. IV., cumpărat dela Sovietele din Moscova cu 100.000 lire, adică circa 200 milioane Lei, bani adunați anii trecuți prin contribuții benevole ale publicului. *Codex-ul* conține cele 4 evanghelii în grecește.

În continuare dl Rector vorbește despre arta engleză, citând pe *Hogarth*, *Reynolds*, *Lawrence* și *Turner*.

Descriind dragostea de natură a Englezului, conferențiarul povestește

un emoționant moment din Hyde-Park: turme de oi păscând în mijlocul celei mai colosale aglomerații umane din lume.

Interesanta conferință a fost ascultată cu deosebită atenție de public, care a răsplătit cu îndelungate aplauze pe distinsul conferențiar. M. S.

PROGRAMUL

serviciilor divine în Catedrală în săptămâna patimilor și la Sfintele Paști.

Duminica Floriilor (2 Aprilie), la ora 9^{1/2}: Liturghie arhierescă, cu sfințire de preot. Înainte de liturghie, la ora 8^{1/2}: depunerea jurământului recruților, în fața Catedralei.

Luni, Marți și Miercuri (3, 4 și 5 Aprilie), la ora 9: Liturghia înainte sfințitelor; la ora 18: Denii.

Joi Mare (6 Aprilie), la ora 9: Utrenie; la ora 10: Sf. Liturghie; la ora 19: Slujba Patimilor. Predică *Dr. I. Todoran*.

Vinerea Mare (7 Aprilie), la ora 10: Slujba ceasurilor; la ora 11: Sf. Maslu; la ora 16: Punerea în mormânt; ora 19: Slujba înmormântării. Predică *Dr. Vasile Sava*.

Duminică (9 Aprilie), la ora 0 din noapte: Slujba învierii; la ora 10: Liturghia Arhierescă; la ora 18: Vecernia.

Luni și Marți (10 și 11 Aprilie), ora 9: Utrenie; ora 10: Liturghie; ora 18: Vecernie.

Consiliul eparhial.

INFORMAȚIUNI

Conștiința națională. În ultimul timp, greu de nesiguranță, Statul nostru a chemat sub arme mai multe contingente de rezervești. Cu un entuziasm și un simț al datoriei rar întâlnit, țărani noștri s'au prezentat la datorie. Gata să-și dea viața pentru apărarea Regelui și a Tronului s'au văzut cazuri când 3 generații s'au prezentat la cazarmă. Comparând acest lucru cu ceea ce s'a întâmplat în alte țări în împrejurări asemănătoare, trebuie să ne mândrim de acest îmbucurător fapt. Să ne gândim însă că și la acei care își fac

apostolatul la sate întreținând vie în sufletul țăranilor flacăra iubiri de țară, preoții și învățătorii și să le aducem prinosul nostru de recunoștință.

Concert religios în Cluj. De Buna-Vestire a avut loc la Teatrul Național un concert religios dat sub patronajul Societății Femeilor Ortodoxe Române și onorat de Înalta prezență a *P. S. Episcopului Nicolae*. Programul a fost executat ireproșabil de corul episcopiei și corurile școlilor secundare din Cluj. Asistența, extrem de numeroasă, a ascultat cu adâncă emoție religioasă corurile înălțătoare, părăsind Teatrul Național înfățișate sufletește.

FOILETON

Locul de reședință al primilor oameni.

În Noul Testament Mântuitorul vorbește despre Raiu și fericirea lui, mai mult în pilde. E drept nu totdeauna folosește aceeași numire. Ear dacă-l numește: „împărăția cerurilor“ (Mat. 5, 3, 10 etc.); „împărăția Tatălui“ (Mat. 13, 43); „Orașul lui Dumnezeu“ (Mt. 2, 26), „împărăția lui Hristos“ (Lc. 22, 30; 23, 43; II. Tim. 4, 18); „Casa Tatălui“ (Isac 14, 2); „sf. sfințelor“ (Ev. 9, 12; 24, 25), ideea este aceeași. Tatăl ceresc îi va lăsa pe ai lui să se apropie de El și astfel îi răsplătește pentru chinurile din viața pământească. Cam în această formă ne este reprezentat Raiul în „Predica de pe munte“ și în pildele privitoare la „împărăția cerurilor“. În câteva rânduri însă ne vorbește și direct. Viața vecinică constă în aceea: „ca să Te cunoască pe Tine, unul adevăratul Dumnezeu...“ (Ioan 17, 3). Acolo nici nu se însoară, nici nu se mărită, „ci ca îngerii lui Dumnezeu în cer sunt“ (Mt. 22, 30).

Pavel în epistolele sale vorbește despre vi-

ziunea sa dintr'al 3-lea cer, însă ceea ce a auzit și văzut acolo nu poate fi spus (II. Cor. 12, 1—4). În I. Cor. 2, 9, spune: „Cele ce ochiul n'a văzut și urechea n'a auzit, nici la inima omului nu s'au ridicat, acestea a gătit Domnul celor ce-l iubesc.“ Dumnezeu pentru noi locuiește într'o lumină neapropiată (I. Tim. 6, 16). Raiul este viața vecinică la Dumnezeu (Rom. 2, 7; v. 21); 6, 22; Gal. 6, 8; I. Tim. 4, 8; Tit. 3, 7; este mărire Divină: (Rom. 8, 18; Col. 1, 27; I. Tim. 1, 11; Evr. 2, 10).

După Apocalipsă, Raiul este noul Ierusalim, orașul lui Dumnezeu (21, 1—22). La fel I. Petr. 3, 22; Iuda 2; Iacob 2, 5.

Și sf. Părinți orientându-se după datele sf. Scripturi amintesc doar că cei fericiți în tovărășia îngerilor, vor duce în Raiu o viață fericită, fericirea găsindu-o în vederea lui Dumnezeu.⁽⁹⁾

Acest Raiu deci nu are comun cu Raiul topografilor, decât fericirea.

Unde este acest Raiu ceresc? Iată o întrebare căreia nu suntem în stare să-i răspundem. Ne lipsește o topografie a lumii de dincolo, sau cel puțin nu avem posibilitatea în baza revelației divine să fixăm o asemenea topografie. Precum Mântuitorul n'a stabilit ziua și ceasul venirii sale,

la fel n'a stabilit nici locul, nici situația Raiului ceresc. Dacă totuși a făcut câteva precizări eshatologice, aceste sunt orientate după concepția timpului despre lume, concepție, care dela Copernic nu mai prezintă nici o valoare. Astfel că pentru noi temelia pe care au fost făcute aceste precizări este inexistentă. În locurile în cari cei vechi presupuneau, că este Raiul și Iadul, nu există așa ceva. Greșim dacă din legăturile de idei în cari Iisus amintește despre Raiu, am voi să tragem concluzii asupra locului unde se află, câtă vreme el însuși accentuează numai starea de fericire din Raiu. Expunerile sale referitoare la starea de fericire, sunt multe și bogate, cele privitoare la locul fericirii, sunt puține și goale.

Astfel în evanghelia a patra ni se spune că El (Mântuitorul) a venit de sus dela Tatăl, iar cei cari îl ascultă sunt de jos de pe Pământ. Dar tocmai în această evanghelia după dispoziția generală, nu-i vorba despre o determinare fizică a locului, ci una spirituală, religioasă: „Și nimeni nu s'a suit în cer, fără numai cel ce s'a pogorât din cer, Fiul omului, care este în cer (Ioan 3, 13); „Duh este Dumnezeu“ (Ioan 4, 24); El nu trebuie să se sue la cer cu trupul, El vede pe Tatăl pre-

Conferința P. C. prof. Dr. Ioan Pașca. Ciclul de conferințe organizat de Societatea Femeilor Ortodoxe din Cluj în Duminecile marelui post a fost cinstit prin contribuția unui nou conferențiar. Duminecă în 26 Martie a vorbit în sala IV dela Universitate înaintea unui public select, în frunte cu P. S. Sa Episcopul Nicolae al Clujului, P. C. P. Pr. Dr. Ioan Pașca profesor la Academia Teologică despre „Temeiul și scopul proprietății individuale”. În vâltoarea curentelor extremiste ce se frământă azi, expunerea păr. Pașca a fost o temeinică deslegare a problemei gingașe și pururea actuală.

Semnarea tratatului economic româno-german. Joi, 23 Martie, ora 5 p. m. s'a semnat la Ministerul Afacerilor străine tratatul comercial româno-german prin care colaborarea pe tărâm economic din România și Reichul German este intensificată, spre folosul ambelor țări. În tratat se afirmă că relațiile dintre cele două țări se vor orienta după puterea de producție și import a Reichului German și nevoile economice și interesele României. Și de data aceasta România a dovedit că este gata întotdeauna să contribuie la întărirea păcii. Dl Grigore Gafencu, ministrul nostru de externe, a declarat că România este dispusă a încheia astfel de înțelegeri economice și cu alte State europene.

Ultimele evenimente. Germania a cerut Islandei dreptul de a stabili pe teritoriul ei baze aeriene. Un comunicat oficial declară că guvernul Islandei refuză să acorde asemenea drepturi vre-unui Stat. — *Din Burgos* se anunță că predarea Madridului este doar o chestie de oră. — *Dl Chamberlain* a declarat Joi, în Camera Comunelor că Anglia nu va admite o procedură pe baza căreia statele independente sunt supuse la amenințări și presiuni încât ele sunt nevoite să renunțe la independența lor. — *Italia* a sărbătorit într-o atmosferă de entuziasm și înalt patriotism a 25-a aniversare a întemeierii fasciilor de luptă. — *Lupte grele* s'au dat între unități ale armatei ungare

și cele slovace. Ungurii, nemulțumiți numai cu anexarea Rusiei Subcarpatice, vor să mai anexeze și ceva teritorii slovace. Nepotolita lăcomie maghiară!

BIBLIOGRAFIE

Pr. Dr. Liviu Stan: „Mirenii în Biserica”. Studiu canonic-istoric. „Seriia Teologică” 13. Sibiu, 1939. Pag. XI+816. Legată în pânză Lei 360.

Zilele trecute din tiparnița Arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Sibiu a ieșit o carte nouă, de actualitate și de valoare științifică. Este studiul de drept bisericesc al profesorului Academiei noastre teologice Dr. Liviu Stan, intitulat „Mirenii în Biserica”. Autorul, un tânăr pregătit în special de Noi pentru dreptul bisericesc, a tratat în studiul său problema importanței mirenilor în biserică și a drepturilor ce li se cuvin acestora la exercitarea puterii bisericesti în lumina ecclesilogiei noastre ortodoxe, a sf. canoane și a practicei bisericesti din zilele Mântuitorului până astăzi.

Atât concepția organică despre Biserică, pe care o avem noi, cât și adversitățile de tot felul pe cari le întâmpină Biserica impun încadrarea organică a tuturor elementelor componente ale Bisericii în structura și în acțiunea ei, pentru a face să pulseze adevărata viață în Biserică, pentru ca Biserica să fie *vie* cu adevărat. Nu formează Biserica și nu-i realizează scopul clerul și în general ierarhia, și nici numai credincioșii, ci ambele aceste elemente o formează. Numai acțiunea lor comună, colaborarea lor, în limita drepturilor ce se cuvin fiecăruia, fac posibilă realizarea scopului Bisericii.

Cartea de extensiune neobiceșuită (826 pag.) nu este numai o întemeiere științifică a reformei șaguniene, ci și un răspuns definitiv dat detractorilor marelui nostru Mitropolit Andrei și a reformelor sale.

Bazată pe cercetare temeinică și pe o utilizare a tuturor vechilor izvoare și a întregii literaturi de specialitate europene, cartea se recomandă dela sine, totuși simțim o deosebită plăcere a o recomanda și din partea noastră atât clerului, cât și mirenilor iubitori de Biserică din eparhia noastră.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 1647/1939.

Comunicat.

Al 64-lea ajutor din „Fondul de ajutorare preoțesc” al Eparhiei noastre, în suma de 59.200 (cincizeci și nouă mii două sute) Lei, s'a plătit după ieromonahul Antonie Bâznog fost adm. parohial în Chinteni, decedat în ziua de 25 Februarie 1939. Cluj, la 28 Martie 1939.

Consiliul eparhial.

Nr. 2238/1939.

Comunicat.

Al 65-lea ajutor din „Fondul de ajutorare preoțesc” al Eparhiei noastre s'a acordat în suma de 59.200 (cincizeci și nouă mii două sute) Lei familiei fideiortatului preot *Atanasie Cădea*, fost paroh în Peteritea și decedat în ziua de 23 Martie 1939.

Ajutorul s'a acordat cf. art. 5, lit. a) din Regulamentul fondului.

Cluj, la 28 Martie 1939.

Consiliul eparhial.

Nr. 2057/1939.

Comunicat.

Referitor la orele de predarea religiei în școlile primare Min. Ed. Naț. cu ordinul Nr. 33712 din a. c., a dat următoarele dispoziții revizoratelor școlare:

Primele patru clase primare au 2 ore de educație moral-religioasă, iar ultimele trei clase cu program redus o oră.

Deosebit de aceasta Joia, în cadrul străjeriei se mai face deasemenea și educația moral-religioasă.

Directorii n'au voie să interpreteze altfel, sau să modifice programa și orariile. Cele prevăzute în orarii sunt pentru fiecare clasă. Ceea ce pot face numai, este să schimbe orele când ele coincid la două sau mai multe clase și preoții nu le pot face. În orice caz se va păstra pentru fiecare clasă câte 2 ore până la cl. IV-a inclusiv și o oră pentru clasele superioare, plus datoriile ce le au preoții în cadrul străjeriei.

Aducem aceasta la cunoștința preoților noștri spre știre și conformare.

Cluj, la 22 Martie 1939.

Consiliul eparhial.

Nr. 9110/1938.

Comunicat oficial.

Sub auspiciile M. Sale Regelui nostru s'a înființat noua instituție a Serviciului Social, care îmbrățișează toate problemele culturale ale popoului nostru. În Ardeal, acest serviciu social s'a încredințat vechiului nostru așezământ cultural „Astra” cu centrul în Sibiu. De aci se vor da instrucțiuni și dispoziții prin despărțămintele „Astrei” pentru organizarea activității serviciului social. După cum în trecut în fruntea acțiunilor culturale ale „Astrei” a stat totdeauna preoțimea, îndrumăm prin aceasta și obligăm pe toți preoții noștri ca să se intereseze de aproape de noua instituție a serviciului social și să dea tot concursul lor nelimitat pentru ca problemele ce se vor pune în lucrare să poată fi duse la bun sfârșit, având în vedere că aceasta este în interesul neamului în primul rând, iar în rândul al doilea chiar în interesul preoților pentru ridicarea prestigiului lor moral în fața credincioșilor.

Nu ne îndoim că preoțimea noastră care niciodată nu și-a cruțat ostenețele în slujba neamului — va fi și de astădată la datorie.

Cluj, la 23 Martie 1939.

Consiliul eparhial.

Dir. Școlii de cântăreți bisericești Nușeni.

Nr. 114—1938/9.

Comunicat.

Se aduce la cunoștința absolvenților Școlii de cântăreți bisericești, anul școlar 1937/8, cari sunt candidați la examenul de diplomă că, examenul acesta va avea loc în Nușeni, în zilele de 25 și 26 Mai 1939 (Joi și Vineri) ora 8 dimineața, din obiectele:

1. Introducere în Noul Testament. 2. Cant. 3. Tipic. 4. Dogmatică. 5. Morală. 6. Liturgică și 7. Drept.

În consecință, toți candidații la acest examen se vor prezenta cu o zi înainte, la școală, unde vor fi găzduiți și întreținuți în internatul școlii.

Vor aduce cu sine un certificat din care să se constate că au făcut practică la una dintre stratele bisericilor noastre, dela terminarea școlii, până la data examenului de diplomă. Fără acest certificat, nu va fi admis nici unul în examen.

Nușeni, la 24 Martie 1939.

Pr. N. Belea, director.

tutindeni și face tot ceea ce vede, că face Tatăl (Ioan 3, 11; T. 19).

Nu imaginile locale, ci cele spirituale sunt accentuate în sf. evanghelie peste tot, precum: viața vecinică, împărăția lui Dumnezeu, împărăția cerurilor etc.

Dacă ici colo în Noul Testament întâlnim și noțiuni, cari colorează locul, ca: Raiul (Lc. 23, 43; Il. Cor. 12); sânul lui Avram (Lc. 16, 22), avem să le considerăm ca aparținând felului de expunere biblică.

Apostolii urmează cu credință învățătorului lor. Pavel vorbește odată despre „al treilea cer” (Il. Cor. 12, 2), însă numai moral, fără de nici o precizare. Dumnezeu, după el, locuiește în lumina neapropiată (I. Tim. 6, 6). Fericirea cerească o descrie negativ: „la inima omului nu s'a unit, ceea ce Dumnezeu a gătit, celor ce îl iubesc pe El” (I. Cor. 2, 9).

Sf. părinți vorbesc cu multă ardoare despre fericirea cerească, însă cu multă grijă despre sediul ei. Înălțarea Mântuitorului la ceruri și șederea Lui de-a dreapta Tatălui, nicicând n'a fost obiectul vre-unor cercetări intense, ci numai obiectul unui adevăr întemeiat pe credință. Hristos s'a înălțat la

cer, însă un nor l-a acoperit vederii ucenicilor (Fap. apost. 1, 9.)

Pentru sf. părinți este de ajuns atât, cu toate că expunerile apocrife ale autorității despre călătoriile la cer, le putea oferi mult material, ca să poată opera cât mai larg cu puterea fanteziei.²⁰⁾

În concluzie Raiul protopărinților a existat undeva pe Pământul nostru, pe când Raiul cereșc în baza datelor cari le avem nu-l putem localiza. Ambele sunt singurele locuri ale fericirii omenești. Primul al fericirii pierdute, ultimul al fericirii râvnite.

IV. Unde a fost Raiul protopărinților?

Ne spune autorul sfânt: Raiul a fost plantat de Dumnezeu în „Eden”. „Și au sădit Dumnezeu Raiul în Eden, către răsărit și au pus acolo pe omul pe care l-au făcut” (Gen. 2, 8).

Ce avem să înțelegem prin „Eden”? Părerile teologilor sunt împărțite:

a) Unii consideră cuvântul „Eden” din textul original, drept un nume propriu împrumutat în limba ebraică din alte limbi. Schrader și Theis îl reduc la sumericul, assiricul „edim”: stepă, bărgan;²¹⁾ Nickel la sumericul, babilonicul „Edina”: ținut sfânt;²²⁾ Ungnad la sumericul „edin”: înăl-

țime;²³⁾ Wendrin la babilonicul „edinu”: ogor, câmp.²⁴⁾

b) Alții dimpotrivă privesc expresiunea ebraică „Eden” drept un simplu cuvânt propriu limbii ebraice, astfel: Zapletal,²⁵⁾ Dillmann,²⁶⁾ König.²⁷⁾ Ei stau sub influința lui Ieronim, care a redat ebraicul „Eden” din textul original prin latinescul „voluptas” = plăcere. Deci, „Eden” nu ar indica numele țării, ținutului în care a fost așezat Raiul, ci numai calitatea grădinii plantate de Dumnezeu.

Care din aceste două păreri este mai apropiată de adevăr este greu de definit. Împotriva primei se exprimă foarte hotărât teologul Feldmann întemeiat pe argumente limbistice. Pe a doua o combate Fr. Delitsch.

Peste tot a stabili adevărul prin etimologia cuvântului „Edinu” în baza asemănării lui cu alte cuvinte din limba ebraică, sau limbile steine, este foarte riscat. Concluziile pot fi direct ridicole, precum este cazul lui Wendrin. Citez cazul, ca pe o curiozitate în domeniul cercetărilor biblice. Ne spune acesta: „Cuvântul babilonean „edinu” (Eden) înseamnă: câmp. Această însemnare ar fi într-o evidentă contradicție cu ceea ce înțelegem noi prin grădină, căci reprezintă un pământ mai puțin cultivat și îngrijit.

(Va urma)

Prof. Dr. L. G. MUNTEANU

Nr. 1801/1939.

SITUAȚIA

la 31 Decembrie 1938 a depozitelor fructifere administrate la Casieria noastră eparhială:

Școala din Mijloceni	9.855
Biserica din Călățele	8.505
Școala din Borgo-Rus	5.875
Biserica din Muerău	133
" " Sălcud	937
" " Valcăul-Unguresc	305
" " Iclandul-Mare	1.585
Ivan Dobre Mașca	1.255
Biserica din Bistrița	1.150
" " Stoiceni	1.460
" " Cupșeni	405
" " Păușa	720
" " Bercheș	1.255
" " Mociu	82
" " Bosna	305
Tractul Unguraș	4.350
Rusu pt. Biserica Tg.-Murăș	84.900
Biserica Răstosnea	405
" " Țișița	1.975
" " Valca-Geogelului	102
" " Teaca	30.125
" " Trascău	1.250
" " Cornești	102.820
" " Bălcești	485
" " Gălpăia	145
" " Ocoliuș-Mic	1.040
" " Gălgău	204
" " Trestia	3
" " Mașca	128
" " Cerghidul-M.	1.250
Școala Câmpeni	1.040
Biserica Neagra-de-jos	2.075
" " Baica	515
" " Abrud	1.775
" " Ofenbaia	1.460
" " Sovata	14.670
" " Lona magh.	475
Protopopiatul Lupșa	355
Școala cant. Lupșa	835
Biserica Băgaci	580
" " Buru	1.150
" " Butene	199.850
" " Lemniu	1.140
Biserici diferite mici	7.650
Corul Bisericesc Dej	2.810
Biserica Muntele rece	305
" " Aiud	515
" " Mărișel	4050
" " Cluj	270
" " Dângău	835
Băloiu America	515
Biserica Banabic.	217
" " Arieșeni	5.725
Acad. teologică Anuar	3.595
Biserica din Cărpiniș	730
" " Feneșel	10.725
" " Borgo-Bistrița	8.810
Școala Borgo-Joseni	14.160
Biserica Selnița	4.250
" " Sângeorgiu-Murăș	38.890
" " Săcel	204
Capela Episcopescă	204
Biserica din Tg.-Murăș	5.200
Dorift Șuteu	255
Biserica Piatra-Fântânelelor	2.240
Statuia Bălcescu-Bărnăuți	34.300
Biserici și Capele	29.670
Propaganda relig. Lupșa	12.075
Biserica Chinteni	3.250
" " Curtuiuş	3.740
" " Sasa	1.460
" " Stânceni	332.260
" " Zălau	1.360
" " Cupșeni	3.210

Biserica Turda	3.125	Venite d. efectele văduvelor	14.450
" " Blașfalăul-de-jos	650	" " Bis. Incor. Alba-Iulia	2.080
" " Rachiș	935	" " după efectele Protop.	2.260
Capela Mănăstirii	18.300	Depozitul Mera	30.540
Biserica Borgo-Joseni	19.045	Pictarea bis. Fântânele	7.125
Mănăstirea Sf. Ana	1.875	Biserica Bălan	506.160
Biserica Năsăud	29.200	Muzeul eparhial	15.125
" " Gilău	120	Biserica Bugaru	685
" " Rîșca	6.000	" " Tureni	5.090
" " Lăpuș	20.790	Dâmbul Rotund	4.070
" " Nestor Manciu	8.865		
" " Borsec	15.730	Cluj, la 31 Decembrie 1938.	
" " Borgo-Prund	18.510	Consiliul eparhial.	
" " Filia Rimeț	2.440		
" " Mărișel	3.115	Oficiul parohial ort. rom. Frata.	
" " Căcșău	295		
" " Colecta Costești	30.850	Nr. 36/1939.	(11) 3-3
Biserica Borgo-Suseni	9.380	CONCURS	
" " Sighet	2.075	Pentru ocuparea postului de cantor	
" " Maramurăș	135	în parohia Frata se publică concurs	
" " Borgo-Bistrița	18.720	cu termen de 30 zile dela prima pu-	
" " Cluj II.	19.485	blicare în „Renașterea“.	
Capela Cluj-Mănăștur	10.565	Venitele împreunate cu acest post	
		sunt:	

1. Sesiune cantorală de 6 jug. arător în marginea comunei.
2. O grădină cantorală în comună de 400 st.
3. 20 zile de lucru dela credincioși.
4. A treia parte din venitele stolare obicnuite.

Candidații își vor înainta cererea însoțită de diploma de cantor, oficiului nostru parohial în termenul fixat, prezentându-se în parohie pentru a cânta în strasă Dumineca și în fiecare Miercuri și Vineri din postul Sf. Paști.

În candidare vor fi preferați acei cari au priceperea de a forma coruri bisericești.

Frata, la 26 Februarie 1939.

Pr. Mircea Tomuș, paroh.

**Abonați și răspândiți
„VIAȚA ILUSTRATĂ“**

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.

„VATRA“ institut de credit și economii s. a. Cluj

Inscrisă în Registrul Bancar sub Nr. 7/1934.

Activ**Bilanț anual la 31 Decembrie 1938.****Pasiv**

Cassa: a) Numerar efectiv	670161	—	Capital social		5000000
b) Disponibil la B. N. R.	245514	—	Fonduri de rezervă:		
Portofoliul de titluri: Titluri românești:		915675	a) Rezervă legală	13497	—
1. Cu venit fix: Portof. V. N.			b) Rezervă statutară	708186	—
a) Efecte publice	27180	—	c) Alte fonduri	134638	—
2. Cu venit variabil:			Fonduri de amortisment:		
a) Acțiuni cotate la bursă 16.000	40410	—	a) Pentru creanțe dubioase	299303	—
b) Acțiuni necot. la bursă 547.180	336300	—	b) Pentru imobile	150000	—
Total valoarea nomin. 599.180	403890	—	Diferențe de curs nerealizate la portofoliul de titluri		33160
Plasamentul fondului de rezervă Art. 13:			Fond de pensii și ajutor al funcționarilor		372303
a) Efecte publice ga- In portof. V. N.			Depuneri spre fructificare: Din țară:		
rantate de stat 10.000	8200	—	1. Depuneri noi: La vedere		
Portofoliu de scont: Plătibil			a) Cu livrete de econ. nom. plătibil la purtător	Pe termen 2014530	—
în țară: In portofoliu			2. Depuneri vechi:		
a) Cambii fără garanție 966.229	623040	—	a) Reduse	2849239	—
b) Cambii garantate cu ipotecă 1.133.587	2610240	—	Total . 453.598	4863769	—
Total . 2.099.816	3233280	—	Creditori: Din țară:		
Debitori: Din țară:			1. Creditori nerezuși: noi La vedere		14765
a) Debitori fără garanții 557473			Angajamente de reescont: În țară:		
b) Debitori garanțați cu ipotecă 4310		561783	1. Curente: a) La B. N. R.	3233280	—
Creanțe în conversiune conf. legii din 7/IV 1934 cota redusă:			2. In conversiune (cota redusă):		
a) In portofoliu 7609558			a) La B. N. R.	872521	—
b) Reescont. la B. N. R. și alte bănci	1054141	—	b) La alte bănci	181620	—
Imobile: a) Pentru uzul propriu și locuințe pentru funcționari 906659		1026497	Dividende neridicate		14168
b) Alte imobile 119838			Conturi diverse (creditoare)		523993
Mobilier		1000	Conturi tranzitorii (creditoare)		56663
Conturi diverse (debitoare)		240588	Beneficiul net:		
			a) Beneficiul anului curent		228964
Total		17154428	Total		17154428

Conturi de ordine:

Cauțiuni statutare	Lei 264000	—	Deponenți de cauțiuni statutare	Lei 264000	—
Titluri în gaj: In portofoliu	Lei 679600	—	Deponenți de titluri în gaj	Lei 679600	—
Depozite de titluri și alte valori în păstrare	Lei 115500	—	Deponenți de titluri și alte valori în păstrare	Lei 115500	—
Total	Lei 1059100	—	Total	Lei 1059100	—

Debit**Contul Profit și Pierdere****Credit**

Cheitueli de administrație:			Dobânzi incasate:		
a) Salarii și indemnizații	166200	—	a) Dela portofoliu de scont	654665	—
b) Diverse	130110	—	b) Dela debitori	49079	—
Impozite și taxe		57199	Venitul portofoliului de titluri:		
Dobânzi plătite a) La depuneri	125883	—	a) Din cupoane exigibile		28216
b) La reescont	98924	—	Venitul imobilelor		61949
Amortismente: a) La imobile		80000	Beneficii diverse		93371
Beneficiul net: a) Beneficiul anului curent		228964	Total		887280
Total		887280	Total		887280

Cluj, la 31 Decembrie 1938.

Președinte:

Dr. Laurian German m. p.

Pentru contabilitate:

Traian Putici m. p.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Alexandru Dragomir m. p.

Dr. Sebastian Stanca m. p.

Ionel Comșa m. p.

Dr. Vasile Sava m. p.

Dr. Victor Stanciu m. p.

Subsemnații cenzori am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și consonanță cu registrele băncii.

Cluj, la 2 Februarie 1939.

Președinte:

Ioan Oțoiu m. p.

Laurențiu Curea m. p.

Nicolae Vasiu m. p.

Ioan Stroia m. p.

contabil autorizat.